

SV

SV

SV

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 15.9.2010
KOM(2010) 477 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Unga på väg
Ett initiativ för att släppa fram potentialen hos ungdomar att uppnå smart och hållbar
tillväxt för alla i Europeiska unionen**

{SEK(2010) 1047}

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Unga på väg

**Ett initiativ för att släppa fram potentialen hos ungdomar att uppnå smart och hållbar
tillväxt för alla i Europeiska unionen**

1. INLEDNING

I Europa 2020-strategin anges långtgående mål för smart och hållbar tillväxt för alla. Unga människor har en väsentlig roll i förverkligandet av detta. Utbildning av hög kvalitet, en lyckad integrering på arbetsmarknaden och mer rörlighet för ungdomar är nyckeln till att **släppa fram alla ungdomars potential** och uppnå målen för Europa 2020.

Europas framtida välbefinnande beror på dess ungdomar. De utgör nästan 100 miljoner, vilket är en femtedel av EU:s befolkning¹. Trots att det moderna Europa erbjuder möjligheter som aldrig förr stöter unga människor på problem inom utbildning och på arbetsmarknaden, vilka förvärras av den ekonomiska krisen. **Ungdomsarbetslösheten är oacceptabelt hög** med nästan 21 %². **För att uppnå målet med 75 % sysselsatta** i åldersgruppen 20-64 år måste man radikalt förbättra ungdomars övergång till arbetslivet.

Det uppskattas att 35 % av arbetstillfällena, jämfört med 29 % idag, kommer år 2020 att kräva höga kvalifikationer, tillsammans med en förmåga att anpassa sig och innovera. Detta innebär 15 miljoner **fler jobb som kräver kvalifikationer på hög nivå**³. Allt fler jobb kräver e-färdigheter, men EU:s ekonomi hämmas av brist på kvalificerade IKT-fackmän⁴. Färre än en person av tre i EU (31,1 %⁵) har högskoleexamen, jämfört med mer än 40 % i USA och mer än 50 % i Japan. EU har en lägre andel forskare i arbetskraften än konkurrenterna⁶. Man har också enats i Europa 2020-strategin om EU:s överordnade mål, nämligen att senast 2020 ska **minst 40 % av personerna i åldern 30-34 år ha fullgjort eftergymnasial utbildning eller motsvarande**.

Alltför många ungdomar lämnar skolan i förtid, vilket gör att de löper en större risk att bli arbetslösa eller inaktiva, leva i fattigdom och orsaka höga ekonomiska och sociala kostnader. För närvarande har 14,4 % av EU:s 18-24-åringar mindre än gymnasieutbildning och deltar inte i någon vidareutbildning⁷. EU:s riktmärke är att **minska antalet elever som slutar skolan i förtid till 10 %**. Europa måste också förbättra resultaten för **läs- och skrivkunnighet**, eftersom 24,1 % av 15-åringarna har dåliga resultat inom läskunskap och denna andel har ökat under senare år⁸.

¹ Eurostat, 2009, 15-30-åringar.

² Eurostat, juni 2010, gäller yngre än 25 år.

³ Cedefops uppskattning.

⁴ *eSkills Monitor study*, Europeiska kommissionen, 2009.

⁵ Eurostat, 2008, 30-34-åringar.

⁶ *MORE study*, Europeiska kommissionen, 2010.

⁷ Eurostat, 2009.

⁸ OECD, PISA, 2006

Genomförandet av nationella strategier för livslångt lärande återstår som en utmaning för många medlemsstater, vilket inkluderar utarbetandet av **mer flexibla utbildningsbanor** så att man kan flytta mellan olika utbildningsnivåer och icke-traditionella inlärare dras till utbildning.

1.1. Initiativets tyngdpunkt

Unga på väg är EU:s ledande initiativ som svar på de utmaningar som ungdomar står inför och för att hjälpa dem lyckas i kunskapsekonomin. Den är en **ramdagordning med nya centrala insatser, förstärker befintlig verksamhet och ser till att annan verksamhet genomförs** på EU-nivå och på nationell nivå, alltmedan subsidiaritetsprincipen efterlevs. Kandidatländerna bör också kunna utnyttja detta initiativ via lämpliga mekanismer. Den kommer att ta tillvara det ekonomiska stödet ur de relevanta EU-programmen inom utbildning, ungdomsfrågor och rörlighet i utbildningssyfte samt strukturfonderna. Alla befintliga program kommer att ses över för att man ska utarbeta ett mer integrerat tillvägagångssätt för att stödja initiativet Unga på väg inom nästa budgetplan. Unga på väg kommer att genomföras i nära samarbete med det ledande initiativet ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen”, som tillkännages i Europa 2020.

Unga på väg kommer att inriktas på fyra huvudlinjer för insatser, nämligen:

- Smart tillväxt för alla beror på insatser i hela systemet för **livslångt lärande** för att utveckla de viktigaste färdigheterna och läranderesultat av hög kvalitet, vilka överensstämmer med arbetsmarknadens behov. Europa måste ge alla ungdomar fler och mer varierade möjligheter till lärande, vilket inbegripet stöd till förvärvande av färdigheter genom icke-formell utbildningsverksamhet. Unga på väg kommer att stödja dessa insatser, bland annat genom förslag till en **rekommendation från rådet** för att uppmana medlemsstaterna att **angripa det stora antal ungdomar som lämnar skolan i förtid**, genom **Europaåret för frivilligarbete 2011** och med en **rekommendation från rådet om validering av informellt och icke-formellt lärande**. Kommissionen främjar också **lärlingsutbildning** och **praktik av hög kvalitet** som kan utgöra tillfällen till lärande på arbetsplatsen och underlätta övergången till arbetsmarknaden.
- Europa måste höja andelen ungdomar som deltar i **högre utbildning eller motsvarande** för att hålla takten med konkurrenterna i kunskapsekonomin och för att främja innovation. Man måste också göra den europeiska högre utbildningen mer attraktiv och öppen för den övriga världen och för globaliseringens utmaningar, bland annat genom att främja rörlighet för studenter och forskare. Genom Unga på väg kommer man att sträva efter att förbättra den högre utbildningens kvalitet, dragningskraft och reaktionsförmåga och främja mer och bättre rörlighet och anställbarhet, bland annat genom att föreslå **en ny agenda för att reformera och modernisera den högre utbildningen**, inbegripet ett initiativ för att **sätta riktmärken för universitetens resultat**, och en **ny internationell EU-strategi** för att främja attraktiviteten i den europeiska högre utbildningen och akademiskt samarbete och utbyte med partner världen över.
- Man kommer att se över EU:s stöd till **rörlighet** i utbildningssyfte via program och initiativ, utvidga det och koppla det till nationella och regionala resurser. Den internationella dimensionen kommer att stärkas. Unga på väg kommer att stödja strävandet att senast 2020 ge alla unga människor i Europa möjligheter att fullgöra en del av sin utbildningsbana utomlands, inbegripet som praktik på arbetsplatser. Man kommer att

föreslå en **rådsrekommendation för att undanröja hinder mot rörlighet** som del av Unga på väg-paketet, tillsammans med en **"resultattavla för rörlighet"** för att mäta medlemsstaternas framsteg i detta hänseende. En särskild **webbplats för Unga på väg** med information om möjligheter till rörlighet och lärande i EU⁹ kommer att inrättas och kommissionen kommer att föreslå ett **Unga på väg-kort** för att underlätta rörlighet. Det nya initiativet inom EU, **"Ditt första Eures-jobb"**, kommer att stödja unga människor när de söker och börjar på ett jobb utomlands, samt uppmana arbetsgivare att skapa arbetstillfällen för ungdomar som vill arbeta i andra länder. Kommissionen kommer också att överväga att omvandla den förberedande åtgärden **"Erasmus för unga företagare"** till ett program som främjar företagarnas rörlighet.

- Europa måste utan dröjsmål förbättra **sysselsättningsläget för ungdomar**. I Unga på väg föreslås en ram med politiska prioriteringar för ärenden som bör åtgärdas på nationell nivå och på EU-nivå för att minska ungdomsarbetslösheten, genom att underlätta övergången från skola till arbete och minska segmenteringen av arbetsmarknaden. Man uppmärksammar särskilt de **offentliga arbetsförmedlingarnas** roll, införandet av en ungdomsgaranti för att säkerställa att alla ungdomar har arbete, genomgår utbildning eller är verksamma, inrättandet av **en europeisk övervakning av lediga platser** samt **stöd till unga företagare**.

2. ATT UTARBETA MODERNA UTBILDNINGSSYSTEM SOM KAN TILLHANDAHÅLLA VÄSENTLIGA FÄRDIGHETER OCH SPETSKUNSKAP

Det finns behov av **bättre riktade, varaktiga och högre investeringsnivåer** inom utbildning för att man ska uppnå hög kvalitet på utbildning, livslångt lärande och utveckling av färdigheter. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att konsolidera och där detta är nödvändigt utvidga investeringarna, tillsammans med kraftiga insatser för att se till att offentliga medel får den bästa avkastningen. I ett läge där de offentliga medlen är ansträngda är det även viktigt att anskaffa medel ur olika källor.

För att **minska andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid till 10 %**, som man enats om i Europa 2020-strategin, bör åtgärder vidtas tidigt i förebyggande syfte, och rikta sig till de elever som man noterat riskerar att lämna skolan i förtid. Kommissionen kommer att föreslå en **rekommendation från rådet för att förstärka medlemsstaternas insatser för att minska andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid**. Kommissionen kommer också att **inrätta en expertgrupp på hög nivå som utfärdar rekommendationer om bättre läskunnighet** och kommer att lägga fram ett **meddelande för att förstärka tidig utbildning och barnomsorg**.

Ungdomar har allt fler möjligheter till utbildning att välja mellan. De måste kunna ta välgrundade beslut. De måste få **information om utbildningsbanor**, inbegripet en tydlig bild av möjligheter till sysselsättning, för att bygga en grund för sin framtida yrkesbana. Man måste bättre utveckla **yrkesrådgivning och yrkesvägledningstjänster av hög kvalitet**, med betydande medverkan av arbetsmarknadens institutioner, och som stöds av insatser för att förbättra bilden av sektorer och yrken där det finns sysselsättningsmöjligheter.

⁹ Koppling till Ploteusportalen om möjligheter till lärande. Kommissionen har också satt upp en avdelning för "utbildning och ungdomar" på "Ditt Europa"-portalen med information om rättigheter och möjligheter för studenter och ungdomar i Europa.

Lärande och undervisning av hög kvalitet bör främjas på utbildningssystemets alla nivåer. **Väsentliga färdigheter för kunskapsekonomin och kunskapssamhället**, som lärande att lära, kommunikation på främmande språk, färdigheter som företagare och förmågan att fullt ut kunna utnyttja IKT:s potential, e-lärande och räknekunskap¹⁰ har blivit allt viktigare¹¹. Kommissionen kommer 2011 att lägga fram **ett meddelande om färdigheter som stöder livslångt lärande**, inbegripet förslag att utarbeta ett gemensamt språk för utbildnings- och arbetsvärlden¹².

Kraven på kvalifikationer blir allt större, inbegripet för lågkvalificerade jobb. Man förutser att år 2020 kommer cirka 50 % av alla jobb fortfarande kräva kvalifikationer på medelhög nivå som tillhandahålls via **yrkesinriktad utbildning**. I sitt meddelande från 2010 om europeiskt samarbete inom yrkesutbildning¹³ betonar kommissionen att modernisering av den sektorn är livsviktig. Bland prioriteringarna återfinns att se till att utbildningsbanorna och övergången mellan yrkesinriktad utbildning och högre utbildning underlättas, däribland genom att man utarbetar ramar för nationella kvalifikationer, och att man håller nära kontakt med näringslivet.

Tidig arbetserfarenhet är väsentlig för unga människor för att de ska utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs i arbetet¹⁴. Utbildning på arbetsplatsen via **lärlingsutbildning** är ett utmärkt sätt för att successivt få in unga människor på arbetsmarknaden. Hur lärlingsutbildningen tillhandahålls och dess kvalitet varierar stort från en medlemsstat till en annan. Somliga länder har nyligen börjat inrätta sådana utbildningsmöjligheter. Medverkan av **arbetsmarknadens parter** i utformningen, organisationen, genomförandet och finansieringen är viktig för att dessa utbildningar ska vara effektiva och relevanta för arbetsmarknaden. Denna verksamhet bör drivas vidare för att utöka tillgången på färdigheter inom yrkesutbildningen, så att **vid utgången av 2012 minst fem miljoner ungdomar i Europa** kan anmäla sig till lärlingsutbildning (för närvarande uppskattas antalet till 4,2 miljoner¹⁵).

Att få en första arbetslivserfarenhet via **praktikplacering** har på senare år blivit allt viktigare för ungdomar, och detta gör det möjligt för dem att anpassa sig till arbetsmarknadens behov. Vissa medlemsstater har också infört system för arbetslivserfarenhet som svar på färre möjligheter till sysselsättning för ungdomar. Dessa system borde vara öppna för alla, av hög kvalitet och med klara lärandemål, och de bör inte ersätta vanlig sysselsättning eller provtjänstgöring.

Arbetslöshet bland utexaminerade från olika nivåer av allmän och yrkesinriktad utbildning blir ett allt större bekymmer. De europeiska systemen har varit långsamma att reagera på kunskapssamhällets krav, och inte anpassat läro- och kursplaner till arbetsmarknadens ändrade behov. Kommissionen kommer att föreslå ett **EU-riktmärke om anställbarhet** år 2010 som svar på rådets begäran i maj 2009.

¹⁰ Under 2010 kommer kommissionen att inrätta en temagrupp med beslutsfattare och experter från medlemsstaterna som ska granska skälen till elevers dåliga resultat i matematik (inbegripet räknekunskap) och naturvetenskapliga ämnen.

¹¹ Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 18 december 2006 (EUT L 394, 30.12.2006).

¹² *European Skills, Competencies and Occupations taxonomy* (ESCO).

¹³ KOM(2010) 296.

¹⁴ Se Europaparlamentets betänkande på eget initiativ av Emilie Turunen "Att främja ungdomens tillträde till arbetsmarknaden och stärka den rättsliga ställningen för praktikanter och lärlingar", juli 2010.

¹⁵ Rapport från arbetsgruppen för rörlighet för lärlingar, februari 2010 (Europeiska kommissionen).

Unga på väg bör också sträva efter att utöka möjligheter till karriär och bättre levnadsvillkor för ungdomar med färre möjligheter eller för dem som riskerar att utestängas från samhället. Dessa ungdomar bör i synnerhet få del av bättre möjligheter till **icke-formellt och informellt lärande** och förstärkta bestämmelser om erkännande och **validering** av sådant lärande inom ramen för nationella kvalifikationer. Detta kan bidra till att öppna dörrarna mot vidareutbildning för dessa ungdomar. Kommissionen kommer att föreslå en **rådsrekommendation** för att underlätta valideringen av denna typ av lärande¹⁶.

Centrala nya insatser:

- **Föreslå ett utkast till rådets rekommendation om att minska antalet elever som lämnar skolan i förtid (2010):** I rekommendationen kommer man att ange en ram för effektiva politiska svar på de olika anledningarna till den höga andelen elever som lämnar skolan i förtid. Rekommendationen kommer att inriktas både på åtgärder som förebygger och som avhjälpjer detta problem.
- **Inrätta en högnivågrupp om läskunnighet (2010)** som ska kartlägga verkningsfulla lösningar i medlemsstaterna för att förbättra läskunnigheter bland elever och vuxna samt formulera lämpliga rekommendationer.
- **Förbättra dragningskraften, tillhandahållandet och kvaliteten i yrkesutbildningen** eftersom den på ett betydande sätt kan bidra till ungdomars anställbarhet och minska antalet ungdomar som lämnar skolan i förtid. Kommissionen kommer att tillsammans med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter ge en ny start till samarbete inom yrkesutbildning vid utgången av 2010 och föreslå åtgärder på nationell och europeisk nivå.
- **Föreslå en kvalitetsram för praktikplacering**, där man bl.a. tar itu med de juridiska och administrativa hindren mot praktik i andra länder. **Stödja bättre tillträde till och deltagande i** praktik av hög kvalitet, däribland genom att uppmana företag att erbjuda praktikplatser och agera som goda värdföretag (t.ex. genom kvalitetsmärkning eller prisutdelning), samt genom arrangemang mellan arbetsmarknadens parter och som del av företagets sociala ansvar.
- **Föreslå ett utkast till rådets rekommendation om främjande och validering av icke-formellt och informellt lärande (2011)** för att påskynda medlemsstaternas insatser för att erkänna färdigheter som förvärvats på detta sätt.

3. ATT GÖRA HÖGRE UTBILDNING MER ATTRAKTIV MED TANKE PÅ KUNSKAPSEKONOMIN

Den högre utbildningen är en viktig drivkraft för ekonomins konkurrenskraft i den kunskapsbaserade ekonomin, där eftergymnasial utbildning av hög kvalitet blir väsentlig för att man ska uppnå de sociala och ekonomiska målen. När nu allt fler arbeten kräver färdigheter av hög kvalitet, **måste fler unga människor genomgå och avsluta en högre utbildning** för att EU ska kunna uppnå målet i Europa 2020-strategin, som är **40 % slutförande av högre utbildning eller motsvarande**. Dessutom bör fler unga människor dras till och stanna inom forskning genom att de erbjuds attraktiva anställningsvillkor. Förverkligandet av dessa mål kommer att kräva ett mångfasetterat tillvägagångssätt, som syftar till att modernisera den högre utbildningen, säkerställa kvalitet, spetskunskap och öppenhet och främja partnerskap i en globaliserad värld.

¹⁶

Volontärarbete och verksamhet inom ungdomsorganisationer utgör möjligheter till lärande utanför formella strukturer. De kan bidra till att förstärka annan verksamhet inom Unga på väg och få med ungdomar som annars skulle riskera att bli förbisedda. **Europaåret för frivilligarbete 2011** kommer att ge en ny impuls till vidareutvecklingen av denna verksamhet.

Somliga europeiska universitet är bland de bästa i världen men de hindras från att förverkliga sin fulla potential. Under lång tid har den högre utbildningen lidit av bristande investering och samtidigt en stor ökning av antalet studerande. Kommissionen upprepar att för ett moderniserat universitetssystem är en **sammanlagd investering på 2 % av BNP** (ur både offentliga och privata medel) det minimum som krävs för en kunskapsintensiv ekonomi¹⁷. Universiteten bör få möjlighet att diversifiera sina inkomster och ta större ansvar för sin ekonomiska livsduglighet på lång sikt. Medlemsstaterna måste göra större ansträngningar i **moderniseringen av högre utbildning**¹⁸ vad gäller kursplaner, styrelseformer och finansiering, genom att sätta i verket de prioriteringar som man enats om inom ramen för Bolognaprocessen, stödja en **ny agenda för samarbete och reform** på EU-nivå och fokusera på de nya utmaningarna inom Europa 2020-strategin.

För att den högre utbildningen ska vara attraktiv måste den hålla hög kvalitet. **Kvalitetssäkringen** inom högre utbildning måste stärkas på europeisk nivå genom att man stöder samarbete bland intressenter och högskolor. Kommissionen kommer att övervaka framstegen och fastställa prioriteringar på området i en rapport som ska antas 2012, som svar på Europaparlamentets och rådets rekommendation¹⁹.

I en mer global och mobil värld kan öppenhet kring högskolornas resultat främja både konkurrens och samarbete och ge incitament till vidare förbättringar och modernisering. Emellertid kan befintliga internationella rangordningar ge en ofullständig bild av universitetens resultat med alltför mycket tonvikt på forskning, medan man utesluter andra viktiga faktorer som gör universiteten framgångsrika, till exempel undervisningens kvalitet, innovation, engagemang i regionen och internationalisering. Kommissionen kommer 2011 att lägga fram resultaten av en genomförbarhetsstudie som gäller **utarbetandet av ett alternativt flerdimensionellt globalt rangordningssystem**, där man beaktar högskolornas mångfald.

Europas innovationsförmåga kommer att kräva kunskapspartnerskap och starkare kopplingar mellan utbildning, forskning och innovation ("kunskapstriangeln"). Detta innebär att man till fullo tar tillvara Europeiska institutet för innovation och teknik (**EIT**) och **Marie Curie-åtgärderna**, och samtidigt utnyttjar lärdomarna från båda. I detta sammanhang kommer kommissionen att förstärka och utvidga verksamheten inom den europeiska plattformen för dialog mellan högskolor och näringsliv (**EU-forumet för dialogen mellan universiteten och näringslivet**), i syfte att göra studenter mer anställbara och utveckla utbildningens roll i kunskapstriangeln.

Högre utbildning blir alltmer internationaliserad. Mer rörlighet, öppenhet mot andra länder och tydlighet behövs för att man ska attrahera de bästa studenterna, lärarna och forskarna, inrätta och stärka partnerskap och samarbete med universitet från andra delar av världen. Detta kommer att kräva särskild tonvikt på förstärkning av internationellt samarbete, av program och politisk dialog inom högre utbildning. År 2001 kommer ett **meddelande med de viktigaste utmaningarna och de nödvändigaste insatserna för Europas högre utbildning** inom 2020-perspektivet att läggas fram, med en **EU-strategi för internationalisering**²⁰.

¹⁷ KOM(2005) 152.

¹⁸ KOM(2006) 208.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 15 februari 2006 om ytterligare europeiskt samarbete om kvalitetssäkring i den högre utbildningen (2006/143/EG), EUT L 64, 4.3.2006.

²⁰ Rådets slutsatser om internationaliseringen av den högre utbildningen av den 11 maj 2010.

Centrala nya insatser:

- **Stödja reformen och moderniseringen av högre utbildning genom att lägga fram ett meddelande (2011), där man fastställer en ny förstärkt agenda för högre utbildning:** Den kommer att fokusera på bättre anställbarhet för utexaminerade, främjande av rörlighet, inbegripet mellan högskolevärlden och näringslivet, främjande av tydlig information av hög kvalitet om möjligheter till studier och forskning samt högskolornas resultat. Den kommer också att inriktas på att öppna möjlighet för icke-traditionella inlärare och underlättandet av tillträdet för mindre gynnade grupper, däribland via lämplig finansiering. I den förstärkta agendan kommer man även att föreslå en EU-strategi för internationalisering där man främjar den europeiska högre utbildningens attraktionskraft.
- **Riktmärka högskolornas resultat:** kommissionen kommer 2011 att lägga fram resultaten av en genomförbarhetsstudie som gäller utarbetandet av ett flerdimensionellt globalt rangordningssystem, där man beaktar högskolornas mångfald.
- **Föreslå en flerårig agenda för strategisk innovation (2011),** där man definierar EIT:s uppgift i Europas multipolära innovationsläge och fastställer prioriteringar för högre utbildning, forskning, innovation och entreprenörskap under de kommande sju åren.

4. ATT STÖDJA EN KRAFTIG UTVECKLING AV TRANSNATIONELL RÖRLIGHET FÖR UNGDOMAR I UTBILDNINGS- OCH ARBETSSYFTE

Även om rörligheten bland EU:s befolkning rent allmänt inte är särskilt hög är studier och arbete i ett annat land särskilt attraktiva för unga människor. Merparten av ”de mobila” personerna i EU är mellan 25 och 34 år gamla. Denna åldersgrupp tenderar att ha bättre språkkunskaper och färre familjeplikter. Ökad rörlighet föranleds också av alltmer öppna gränser och mer jämförbara utbildningssystem. Denna trend bör stödjas genom att ungdomar får fler möjligheter att förbättra sina färdigheter eller hitta ett arbete.

4.1. Att främja rörlighet i utbildningssyfte

Rörlighet i utbildningssyfte är ett viktigt sätt för unga människor att **förbättra sin framtida anställbarhet** och skaffa sig nya yrkeskunskaper, alltmedan de utvecklas som aktiva medborgare. De får tillgång till nya kunskaper och utvecklar språkliga och interkulturella färdigheter. Européer som vistas utomlands som unga inlärare blir också med större sannolikhet mobila som arbetstagare senare i livet. Arbetsgivare erkänner och uppskattar dessa fördelar. Rörlighet i utbildningssyfte har också spelat en stor roll för att göra utbildningssystem och läroanstalter öppnare, mer europeiska och internationella, mer tillgängliga och mer effektiva²¹. EU har en lång och framgångsrik historia när det gäller att stödja rörlighet i utbildningssyfte via olika program och initiativ, varav det mest kända är Erasmusprogrammet²². Planerade arrangemang som inrättandet av en europeisk frivilligkår för humanitärt bistånd, vilket fastställs i Lissabonfördraget, kan också bidra till den processen. Somliga medlemsstater använder också strukturfonderna, särskilt Europeiska socialfonden, för rörlighet över gränserna i utbildnings- eller arbetssyfte. Rörlighet och utbyte av

²¹ Se hänvisningar till undersökningar och forskning i KOM(2009) 329 slutlig.

²² I dessa ingår följande: högre utbildning (Erasmus, Erasmus Mundus, Marie Curie) för studenter, doktorander och personal; högre utbildning och forskning (Marie Curie, rörlighet inom ramen för spetsforskningsnätverk och europeiska teknikplattformar); från högre utbildning till näringsliv (praktikplatser inom Erasmus och Marie Curie); yrkes- och lärlingsutbildning (Leonardo); högstadium och gymnasium (Comenius), vuxenutbildning och volontärprojekt för vuxna över 50 år (Grundtvig); kultur (programmet Kultur); ungdomsutbyte och volontärverksamhet (Aktiv ungdom/Ung och aktiv i Europa); volontärverksamhet (Europeiska volontärtjänsten inom programmet Aktiv ungdom); det civila samhället (Ett Europa för medborgarna) samt den förberedande insatsen ”Erasmus för unga företagare”.

universitetspersonal och studenter mellan universitet i och utanför Europa stöds ur programmen Erasmus Mundus och Tempus.

Kommissionens mål är att fram till 2020 utvidga möjligheter till rörlighet i utbildningssyfte till *alla ungdomar i Europa* genom att mobilisera resurser och undanröja hinder som står i vägen för lärande utomlands²³.

Grönboken om rörlighet i utbildningssyfte (juli 2009)²⁴ inledde ett offentligt samråd om hur man på bästa sätt kan åtgärda hindren mot rörlighet och skapa fler möjligheter till lärande utomlands. Mer än 3 000 inlägg i debatten kom in, inbegripet från nationella och regionala regeringar och andra intressenter²⁵. Detta visar att det finns ett utbrett önskemål om **att utöka rörlighet i utbildningssyfte i alla utbildningssektorer** (högre utbildning, skolor, yrkesutbildning), samt även inom icke-formella och informella inlärningsmiljöer som volontärverksamhet. Samtidigt bekräftar inläggen att många hinder mot rörlighet återstår. Av denna anledning föreslår kommissionen, i anslutning till detta meddelande, en **rekommendation från rådet om rörlighet i utbildningssyfte** som en grund för en ny samordnad kampanj mellan medlemsstaterna för att en gång för alla undanröja hindren mot rörlighet. Övervakningen av framstegen kommer att redovisas i en **”resultattavla för rörlighet”**, som kommer att ge en jämförande bild av de framsteg som medlemsstaterna gör i undanröjandet av dessa hinder.

För att man bättre ska förstå utlandsstuderandes rättigheter offentliggör kommissionen tillsammans med detta meddelande en **vägledning om relevanta avgöranden i EU-domstolen**. Den tar upp sådana frågor som tillträde till läroanstalter, erkännande av utbildningsbevis och överföring av bidrag och stipendier, i syfte att hjälpa myndigheter, intressenter och studenter förstå rättspraxisens konsekvenser.

”Bologna”-ministrarna för högre utbildning, som företräder 46 länder, fastställde 2009 ett riktmärke att *senast 2020 bör åtminstone 20 % av dem som avslutar studierna inom det europeiska området för högre utbildning ha fullgjort en studie- eller praktikperiod utomlands*²⁶. Som svar på rådets begäran från maj 2009 kommer kommissionen under 2010 att föreslå **EU-riktmärken för rörlighet i utbildningssyfte**, med särskild inriktning på studenter inom högre och yrkesinriktad utbildning.

Europeiska **rättsliga instrument och verktyg som underlättar rörlighet**, som europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (*European Credit and Accumulation System* –ECTS), europeiska ramen för kvalifikationer eller Europass, bör genomföras fullt ut för att inlärare som deltar i rörlighet ska kunna dra fördel av dem²⁷. Virtuell rörlighet via IKT och e-lärande bör främjas som ett komplement till fysisk rörlighet. Kommissionen kommer att utveckla de befintliga Europass-elementen till ett **Europeiskt färdighetspass**, för att öka tydligheten i och överföringen av kunskaper som förvärvats via

²³ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/about/political/index_en.htm.

²⁴ KOM(2009) 329.

²⁵ Analysen av de inkomna svaren finns i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SEK (2010) 1047.

²⁶ http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/conference/documents/Leuven_Louvain-la-Neuve_Communique_April_2009.pdf.

²⁷ I synnerhet europeiska ramen för kvalifikationer för livslångt lärande, Europass, Youthpass, tillägget till examensbevis, europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (*European Credit and Accumulation System*, ECTS) inom högre utbildning, europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (Ecvet) samt Youthpass.

både formellt och icke-formellt lärande i hela Europeiska unionen. I detta sammanhang kommer kommissionen att utarbeta verktyg för att kartlägga och erkänna kompetensen hos IKT-fackmän och IKT-användare, inbegripet en europeisk ram för IKT-professionalism i linje med EU:s strategi för e-färdigheter²⁸. Kommissionen kommer också att sträva efter att utarbeta ett **Unga på väg-kort** som kan påskynda integrationsprocessen för inlärare som flyttar utomlands och ge andra fördelar i linje med nationella ungdoms- eller studentkort.

EU ger ekonomiskt stöd till rörlighet för studenter, forskare, ungdomar och volontärer via en rad program, även om antalet ungdomar som kunnat dra fördel av dessa alltså är ganska litet, cirka 380 000 per år. Kommissionen kommer att **göra dessa program mer effektiva och se till att de fungerar bättre** och främja ett integrerat tillvägagångssätt för att stödja Unga på väg inom nästa budgetram.

Centrala nya insatser:

- **Inrätta en särskild webbplats för Unga på väg med information om EU-möjligheter till lärande och rörlighet** (2010): Webbplatsen bör tydligt beskriva alla relevanta EU-program, möjligheter och rättigheter i samband med rörlighet i utbildningssyfte för ungdomar, och utvecklas successivt, t.ex. genom att man kopplar samman EU-insatser med nationella och regionala initiativ, tillhandahåller information om finansieringskällor, utbildningsprogram i hela Europa (med beaktande av pågående arbete med verktyg för tydlighet och den befintliga Ploteus-portalen), och förtecknar företag av hög kvalitet som tillhandahåller praktikplatser och liknande.
- **Föreslå ett utkast till rådets rekommendation om att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte** (2010), där man behandlar hinder mot rörlighet i utbildningssyfte på nationell, europeisk och internationell nivå. Detta bygger på återkopplingen från 2009 års offentliga samråd om grönboken *Att främja ungdomars rörlighet i utbildningssyfte*. Genom regelbunden övervakning kommer en **”resultattavla för rörlighet”** att riktmärka och mäta framsteg i undanröjandet av dessa hinder i medlemsstaterna.
- **Ta fram ett Unga på väg-kort** för att underlätta rörlighet för alla ungdomar (dvs. studenter, elever, lärlingar, praktikanter, forskare och volontärer), så att integrationen av mobila inlärare blir lättare.
- **Offentliggöra en vägledning om EU-domstolens avgöranden om rättigheter för mobila studerande** (2010): detta omfattar sådana frågor som tillträde, erkännande och överföring av stipendier och bidrag.
- **Föreslå ett europeiskt färdighetspass** (2011), som bygger på det aktuella Europass, där man på ett tydligt och jämförbart sätt kan registrera de kunskaper som förvärvas under livet i olika lärmiljöer, inbegripet e-färdigheter samt informellt och icke-formellt lärande. Detta torde underlätta rörlighet genom att erkännandet av färdigheter i olika länder blir enklare.

4.2. Att främja rörlighet i arbetssyfte

Som senast betonades i Monti-rapporten²⁹ återstår det även under den ekonomiska nedgången lediga arbetsplatser i EU. Detta beror delvis på att det saknas rörlighet i arbetssyfte i unionen. Emellertid anser merparten européer (60 %) att det är bra för den europeiska integrationen att människor flyttar inom EU, 50 % anser att det är bra för arbetsmarknaden och 47 % anser att det är bra för ekonomin³⁰.

Särskilt unga människor anser att arbete utomlands är attraktivt. Det återstår dock många hinder för fri rörlighet i praktiken; de måste undanröjas för att **det ska bli lättare för unga**

²⁸ Aviserad i digitala agendan, KOM(2010) 245, E-kompetens för 2000-talet, KOM (2007) 496.

²⁹ ”En ny strategi för den inre marknaden”, rapport av Mario Monti, 9 maj 2010, s.57

³⁰ ”Geografisk rörlighet och rörlighet på arbetsmarknaden”, Särskild Eurobarometer-undersökning 337, juni 2010.

människor att flytta och arbeta inom unionen och skaffa sig nya färdigheter och kunskaper. Unga människor vill ofta arbeta utomlands, men tar inte tillvara möjligheter till sysselsättning i andra länder eftersom de inte känner till dem, samt på grund av flyttkostnader: råd och ekonomiskt stöd till flyttkostnader för unga arbetssökande i det nya landet samt till vissa integreringskostnader som arbetsgivaren vanligtvis står för, skulle bidra till **bättre tillgång på arbetskraft i förhållande till efterfrågan**, och samtidigt ge unga arbetstagare värdefulla **erfarenheter och färdigheter**.

Unga nykomlingar på arbetsmarknaden och företag har ofta svårt att få kontakt med varandra och de offentliga arbetsförmedlingarna erbjuder inte alltid tjänster som är anpassade till ungdomar, och engagerar inte heller företagen tillräckligt i rekryteringen av ungdomar från hela Europa. **Eures** och de lediga platser det erbjuder tas inte tillräckligt tillvara av de offentliga arbetsförmedlingarna, även om 12 % européer känner till den tjänsten och 2 % faktiskt använt den³¹.

Med hänsyn till framtida brist på arbetskraft måste Europa hålla kvar så många **högkvalificerade arbetstagare** som möjligt och samtidigt dra till sig de rätta färdigheterna med tanke på den förväntade ökningen i efterfrågan på arbetskraft. Särskilda ansträngningar måste göras för att attrahera högt kvalificerade migrerande arbetstagare i den globala tävlingen om begåvningar. Många olika aspekter, som går utöver traditionell sysselsättningspolitik, bidrar till den relativa attraktionskraften hos en plats där man väljer att arbeta. Eftersom det finns alltför många européer som emigrerar och alltför få personer från länder utanför Europa som invandrar inom vissa yrken bör detta beaktas i utformningen av politiska åtgärder. Detta inkluderar att **upplysa om medborgarnas rättigheter när de förflyttar sig inom EU**, särskilt vad gäller samordning av social trygghet och fri rörlighet för arbetstagare, **förenklade förfaranden för samordning av social trygghet**, med beaktande av nya rörlighetsmönster, minskning av hinder mot fri rörlighet för arbetstagare (t.ex. tillträde till anställningsplatser inom den offentliga sektorn), bättre information till ungdomar om **efterfrågade yrken**, större attraktionskraft inom yrken som drabbas av **kunskapsflykt** (t.ex. inom vetenskap och medicin) och kartläggning inom initiativet "Ny kompetens för nya arbetstillfällen" av de bristyrken till vilka unga begåvningar inom och utanför EU bör attraheras.

Centrala nya insatser:

- **Föreslå ett nytt initiativ: "Ditt första Eures-jobb"**, som ett pilotprojekt (under förutsättning att det får det nödvändiga ekonomiska stödet från budgetmyndigheten) för att hjälpa ungdomar hitta jobb i någon av de 27 medlemsstaterna och flytta utomlands. Att söka jobb utomlands borde vara lika lätt som i hemlandet. "Ditt första Eures-jobb" kommer att ge hjälp med rådgivning, jobbsökning, rekrytering och ekonomi både till unga arbetssökande som vill arbeta utomlands och företag (i synnerhet små och medelstora företag) som rekryterar unga mobila européer och tillhandahåller ett omfattande integrationsprogram till nykomlingar. Det nya rörlighetsinstrumentet bör hanteras av Eures, det Europeiska nätverket för arbetsrörlighet som sköts av offentliga arbetsförmedlingar.
- Inrätta 2010 en **"Europeisk övervakning av lediga platser"**, för att visa unga människor och rådgivare på arbetsförmedlingar var det finns jobb i Europa och vilka färdigheter som behövs. Den europeiska övervakningen av lediga platser kommer att göra arbetstillfällen synligare och förbättra informationen om dem, genom att utarbeta ett informationssystem om efterfrågan på arbete och färdigheter i hela Europa.
- **Övervaka tillämpningen av EU-lagstiftningen om fri rörlighet för arbetstagare**, för att se till att incitament för unga arbetstagare i medlemsstaterna, inbegripet inom yrkesutbildning, även är öppna för

³¹ Särskild Eurobarometer-undersökning 337, juni 2010.

5. EN RAM FÖR UNGDOMSSYSSELSÄTTNING

Medan alla medlemsstater har infört politik för ungdomssysselsättning, och många har vidtagit ytterligare åtgärder på grund av krisen, ofta med deltagande av arbetsmarknadens parter, återstår mycket att göra³²³³. Åtgärderna för att **minska den höga ungdomsarbetslösheten** och **höja andelen anställda ungdomar** i tider av budgetåtgärder måste vara effektiva på kort sikt och hållbara på lång sikt för att ta itu med denna demografisk förändring. De bör på ett integrerat sätt täcka de olika stegen för unga människor som övergår från utbildning till arbete och se till att det finns säkerhetsnät för dem som riskerar att hoppa av skola eller arbete. Man måste fullständigt och på ett lämpligt sätt genomföra den befintliga EU-lagstiftningen om skydd av minderåriga i arbetslivet³⁴.

Det finns belegg på att **en fast samordning av politiken på europeisk nivå** inom ramen för de gemensamma principerna för **flexicurity** kan vara avgörande för ungdomar. Tillsammans med intressenter, däribland offentliga arbetsförmedlingar, arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer, **behöver man göra specifika ansträngningar på nationell nivå och EU-nivå**. De borde bygga på följande **prioriterade insatser** för att minska ungdomsarbetslösheten och förbättra jobbutsikterna för ungdomar. De prioriterade insatserna bör ses som ett bidrag mot **sysselsättningsmålet på 75 %** som fastställs i Europa 2020-strategin.

Bristen på anständiga jobb för unga människor är ett omfattande problem i hela den globala ekonomin. Bättre ungdomssysselsättning i våra partnerländer, särskilt i EU:s grannländer, blir till fördel inte bara för dem själva utan får även en positiv effekt i EU. Ungdomssysselsättningen har fått en ännu mer framträdande plats **i den globala politiska debatten** som svar på krisen och återhämtningen, vilket understryker att de politiska prioriteringarna sammanstrålar och detta främjar utbytet kring politiken. Detta betonades i ILO:s globala sysselsättningspakt, rekommendationerna från sysselsättnings- och arbetsmarknadsministrarna i G20, den globala utbildningsstrategin från G20 samt OECD ungdomsforum.

5.1 Hjälp med ett första arbete och början på en yrkeskarriär

Efter avslutad gymnasieutbildning bör ungdomar antingen få arbete eller gå vidare med sin utbildning; om de inte gör det, måste de få lämpligt stöd via **aktiva arbetsmarknadsåtgärder eller sociala åtgärder**, även om de inte har rätt till förmåner. Detta är viktigt, särskilt i medlemsstater med få möjligheter till sysselsättning, så att unga människor inte lämnas därhän på ett tidigt stadium. En förutsättning är att man ser till att unga människor har en bredare tidig tillgång till dessa åtgärder, även om de inte är registrerade som arbetssökande. För unga människor med invandrarbakgrund eller för dem som tillhör vissa

³² Källor: *Youth Employment Study* (2008) med en förteckning över aktuella huvudsakliga politiska åtgärder i EU:s alla 27 medlemsstater. Sysselsättningskommitténs rapport om ungdomssysselsättning (2010) innehåller en översikt av åtgärder som på sistone genomförts i medlemsstaterna.

³³ OECD-serien med tematiska översikter av ungdomssysselsättning i utvalda OECD-länder (2008-2010)

³⁴ Kommissionen kommer snart att presentera en analys (i ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar) om tillämpningen av rådets direktiv 94/33/EG av den 22 juni 1994 om skydd av minderåriga i arbetslivet.

etniska grupper kan mer skraddarsyddna åtgärder behövas för att denna snabbt växande befolkningsgrupp ska göra bättre framsteg, då den ofta har särskilda svårigheter att komma in på arbetsmarknaden.

Personer som avslutat yrkesutbildning eller högre utbildning behöver också stöd för att så snabbt som möjligt gå vidare till ett första heltidsarbete. Arbetsmarknadens institutioner, i synnerhet **offentliga arbetsförmedlingar**, har den nödvändiga erfarenheten för att informera unga människor om jobbmöjligheter och ge dem hjälp med att söka arbete, men de måste anpassa sitt stöd till ungdomarnas enskilda behov, särskilt via partnerskap med utbildningsanstalter, tjänster för socialt stöd och yrkesvägledning, fackföreningar och arbetsgivare, som också kan erbjuda detta stöd som en del av **företagens sociala ansvar**.

När arbetsgivare kan välja mellan en erfaren och en oerfaren arbetstagare väljer de ofta den erfarna. **Lönearrangemang** och **lönebikostnader** kan utgöra incitament för att anställa nyanlända på arbetsmarknaden men de bör inte bidra till otrygga anställningsvillkor. Kollektivförhandlingar kan också spela en positiv roll i fastställandet av överenskomna differentierade begynnelselöner. Sådana åtgärder bör också kompletteras med biförmåner och tillgång till fortbildning för att hjälpa unga människor att hålla kvar anställningen.

Unga arbetstagare anställs mycket ofta med **tidsbegränsade avtal**, vilket kan möjliggöra för företagen att testa deras färdigheter och produktivitet innan de erbjuds ett tillsvidareavtal. Alltför ofta blir emellertid tidsbegränsade avtal bara ett billigare alternativ till tillsvidarekontrakt, särskilt i länder där det råder stor skillnad i bestämmelserna för uppsägning av dess avtal (dvs. avgångsvederlag, uppsägningstid, möjligheter att vända sig till domstol). Då leder detta till en **segmenterad arbetsmarknad**, där många unga arbetstagare har en rad tidsbegränsade anställningar varvade med arbetslöshet, ofullständiga pensionsavgifter, och små chanser att gå vidare till ett mer permanent tillsvidarekontrakt. Särskilt unga kvinnor riskerar att hamna i denna fälla. Den successiva användningen av sådana avtal bör begränsas, eftersom detta är dåligt för tillväxt, produktivitet och konkurrenskraft³⁵. Det har långvariga negativa effekter på uppbyggnaden av humankapital och inkomstförmåga, eftersom unga tillfälliga arbetstagare tenderar att få lägre löner och mindre fortbildning. Detta problem kan angripas genom att man inför skatterelaterade incitament till företag som använder tillsvidarekontrakt eller till omvandling av tidsbegränsade avtal till tillsvidareavtal. För att belysa denna särskilda situation ytterligare kommer kommissionen att under 2010 presentera en **omfattande analys av faktorer som påverkar arbetsmarknadens utveckling** för unga människor och risken av en segmenterad arbetsmarknad som påverkar unga människor.

5.2 Stödja ungdomar som riskerar utslagning

Indikatorer för ungdomarnas resultat på arbetsmarknaden fångar inte helt upp det faktum att en förvånansvärd andel på 15 % européer i åldern 20-24 år varken arbetar eller läser vidare och riskerar permanent utestängning från arbetsmarknaden och bidragsberoende. Det är därför väsentligt att man som en första prioritering angriper detta problem, och **tillhandahåller lämpliga sätt för dessa ungdomar för att hitta tillbaka till nödvändig utbildning eller att komma in på arbetsmarknaden**. Varje ansträngning bör också göras för att se till att så många **ungdomar med funktionshinder** som möjligt arbetar, för att minska risken för framtida brist på sysselsättning och social utestängning. De offentliga arbetsförmedlingarna

³⁵ Se direktiv 1999/70/EG.

har en väsentlig uppgift i upptrappningen och samordnandet av sådana insatser. En möjlighet vore att utveckla partnerskap och avtal med arbetsgivare som erbjuder särskilt stöd till rekrytering av ungdomar som riskerar utestängning.

5.3 Ge ungdomar adekvata sociala skyddsnät

Aktiv inkludering av ungdomar innebär en kombination av lämpligt inkomststöd, arbetsmarknader öppna för alla och tillgång till tjänster av hög kvalitet³⁶. Många arbetslösa ungdomar har inget tillträde till arbetslöshetsförmåner eller annat inkomststöd, särskilt om de aldrig arbetat. För att ta itu med detta problem **bör man utvidga möjligheter till socialförmåner** för att ge inkomsttrygghet, samtidigt som man via slagkraftiga och kostnadseffektiva **aktiveringsåtgärder** och **villkor** ser till att förmåner endast beviljas om ungdomarna aktivt söker arbete eller deltar i vidareutbildning. Detta är avgörande för att de inte ska hamna i bidragsfällan. I moderniseringen av de sociala trygghetssystem bör man ta itu med ungdomarnas otrygga situation.

Alltfler unga människor beviljas nu (permanenta) **invaliditetsförmåner**. Även om vissa inte kan helt och hållet arbeta trots anpassade arbetsplatser, finns det andra som skulle kunna hitta tillbaka till arbetsmarknaden via välutformad aktiveringspolitik.

5.4 Stöd till unga företagare och egenförtagande

Ett arbete på livstid med samma arbetsgivare kommer säkert inte att bli normen; de flesta arbetstagare kommer att byta företag flera gånger, och de flesta jobben nu och i framtiden är på små och medelstora företag och på mikroföretag. Dessutom är egenförtagande en viktig drivkraft för entreprenöranda och kan i betydande utsträckning bidra till skapande av sysselsättning, särskilt inom tjänstesektorn.

Egenförtagande erbjuder unga människor ett värdefullt tillfälle att använda sina färdigheter och forma sitt eget arbete. Det är också en möjligheter som bör övervägas av dem som hjälper ungdomar att planera sitt yrkesliv. Ungdomarnas intresse och potential för att bli företagare måste bestämt uppmuntras genom att företagargendan och de rätta attityderna främjas i utbildningen. Detta bör stödjas av den offentliga och den privata sektorn. I detta syfte behöver ungdomar fler möjligheter att få erfarenhet av egenförtagande, att få stöd och **vägledning om affärsplaner, tillgång till startkapital och handledning under startperioden**. Även här har de offentliga arbetsförmedlingarna en viktig uppgift när det gäller att ge information och råd till unga arbetssökande om entreprenörskap och möjligheter till egenförtagande.

Centrala insatser:

Kommissionen kommer att göra följande:

- För att hantera begränsningarna av offentliga utgifter, arbeta tillsammans med medlemsstaterna för att **kartlägga de mest verkningsfulla stödåtgärderna**, inbegripet praktikplacering, fortbildning, rekryteringsstöd och lönearrangemang, trygghetsåtgärder och förmåner kombinerade med aktivering, samt föreslå lämplig uppföljning.

³⁶

Kommissionens rekommendation av den 3 oktober 2008 om aktiv inkludering av människor som är utestängda från arbetsmarknaden (EUT L 307, 18.11.2008), godkänd av rådet den 17 december 2008 och av Europaparlamentet i dess resolution av den 6 maj 2009.

- Inrätta en **systematisk övervakning av situationen för ungdomar som inte har arbete eller deltar i utbildning** med ledning av jämförbara uppgifter från hela EU, som ett stöd till utarbetandet av politiska åtgärder och lärande av varandra på detta område.
- Inrätta ett nytt program, med stöd av **Progress-programmet, för lärande av varandra, avsett för de europeiska offentliga arbetsförmedlingarna** (2010), för att hjälpa dem nå ut till ungdomar och bygga ut specialiserade tjänster för dem. I programmet kommer man att kartlägga kärnelementen i bra praxis hos de offentliga arbetsförmedlingarna och stödja spridningen av dessa.
- **Förstärka den bilaterala och regionala politiska dialogen om ungdomssysselsättning** med EU:s strategiska partner och det europeiska grannskapet, och inom internationella forum, särskilt ILO, OECD och G20.
- Uppmuntra till större användning av stöd till **potentiella unga företagare via det nya europeiska instrumentet för mikrolån inom Progress**³⁷. Instrumentet gör det lättare att få mikrofinansiering för dem som vill starta eller vidareutveckla företag men har svårt att få lån på den kommersiella kreditmarknaden. I många medlemsstater kommer unga mikroföretagare som ansöker om finansiering ur instrumentet för mikrolån även att få vägledning och handledning med stöd ur Europeiska socialfonden.

Inom ramen för Europa 2020 och den europeiska sysselsättningsstrategin bör medlemsstaterna inrikta sig på följande:

- Se till att alla ungdomar arbetar, genomgår vidareutbildning eller deltar i aktiveringsåtgärder **inom fyra månader efter avslutad skolgång** och tillhandhåller detta som en **“ungdomsgaranti”**. Medlemsstaterna ombeds kartlägga och avlägsna de juridiska och administrativa hindren mot tillgång till åtgärder för ungdomar som inte är sysselsatta av andra skäl än att de genomgår utbildning. Detta kommer ofta att fordra att de offentliga arbetsförmedlingarnas stöd utvidgas med användning av instrument som är anpassade till unga människors behov.
- Erbjud en bra **jämvikt mellan rätt till förmåner och riktade aktiveringsåtgärder** baserade på ömsesidiga skyldigheter för att undvika att unga människor, särskilt de mest utsatta, hamnar utanför det sociala skyddsnätet.
- Införa ett **enhetligt tillsvidarekontrakt** på segmenterade arbetsmarknader, med en tillräckligt lång provanställning och en successiv ökning av rätt till skydd, tillgång till fortbildning, livslångt lärande och yrkesvägledning för alla anställda. Införa särskilda minimilöner för ungdomar och positivt differentierade lönebikostnader för att göra tillsvidarekontrakt för ungdomar mer attraktiva och angripa segmenteringen av arbetsmarknaden i linje med gemensamma principer för flexicurity.

6. ATT UTNYTTJA FULLT UT FINANSIERINGEN UR EU-PROGRAMMEN

Det finns redan stöd till målen i Unga på väg i flera befintliga program. Specifika målgrupper kan få bidrag till utbildning ur programmet för livslångt lärande (inbegripet Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius och Grundtvig), Aktiv ungdom, Erasmus Mundus, Tempus och Marie Curie-insatserna. Deras mål bör stärkas, rationaliseras och användas på bättre sätt för att stödja målen i Unga på väg .

Lärare, utbildare, forskare och ungdomsledare kan fungera som **stödpersoner i rörligheten** på olika nivåer: genom att övertala ungdomar att delta i rörlighet, förbereda deltagare och hålla kontakt med mottagande utbildningsanstalter, organisationer eller företag. I nästa omgång av utbytesprogram kommer kommissionen att föreslå mer inriktning på rörlighet för sådana stödpersoner som kan fungera som talesmän för rörlighet.

³⁷

www.ec.europa.eu/epmf

Kommissionen kommer att undersöka möjligheter att intensifiera främjandet av rörlighet i samband med **egenföretagande** för unga människor, i synnerhet genom att öka rörligheten för Erasmus-praktik, främja utbildning till egenföretagande i EIT, öka företagens deltagande i Marie Curie-insatserna och genom att stödja initiativet **Erasmus för unga företagare**.

Dessa program kan dock inte ensamma tillfredsställa all efterfrågan. Därför måste det **göras kopplingar till medel ur många källor** och man måste få myndigheter, det civila samhället, näringslivet och andra att **engagera sig i större utsträckning** för att stödja målen för Unga på väg, så att man uppnår den nödvändiga kritiska massan.

Europeiska socialfonden (ESF) tillhandahåller betydande bidrag till unga människor. Den är EU:s huvudsakliga finansieringsinstrument för att stödja ungdomssysselsättning, företagande och rörlighet i utbildningssyfte för unga arbetstagare, förebygga avhopp från skolan och höja nivån på färdigheter. En tredjedel av de tio miljoner mottagare som får bidrag ur ESF varje år är ungdomar, och cirka 60 % av hela ESF-budgeten på 75 miljarder euro för åren 2007-2013 plus samfinansiering från medlemsstaterna är till förmån för ungdomar. Omfattande stöd betalas också ut ur ESF till medlemsstaternas reformer av utbildningssystemen och deltagande i livslångt lärande, vilket utgör 20,7 miljarder euro.

ESF:s potential måste dock **maximeras**, med tanke på den drastiska försämringen i ungdomarnas situationen sedan ESF-programmen utformades. I detta syfte kommer kommissionen att genomföra en inventering av aktuella ESF-åtgärder och sedan arbeta med medlemsstaterna för att fastställa de viktigaste riktade åtgärderna och politiska insatserna som utan dröjsmål bör stödjas ur ESF. Detta kommer att ske via ESF-rapporteringen och den multilaterala övervakningen i Europa 2020. Man måste också ge bättre upplysning så att ungdomar på bästa sätt kan ta tillvara de möjligheter som finns inom ESF.

Andra struktur- och sammanhållningsfonder, i synnerhet Europeiska regionala utvecklingsfonden, bör också stödja ungdomssysselsättning och möjligheter till utbildning. Dessutom kommer man att bättre utnyttja Progress och det nya europeiska instrumentet för mikrolån, samt nationell och regional finansiering.

Kommissionen undersöker också om man på EU-nivå i samarbete med Europeiska investeringsbanken kan skapa **möjligheter till studielån** för att komplettera medlemsstaternas system. Tillgången på studielån för ungdomar skulle kunna förbättras och bidra till mer rörlighet över gränserna i studiesyfte, inbegripet möjligheten för studenter att genomgå en hel utbildning utomlands. Resultaten av den undersökning som nu pågår förväntas komma in under 2011.

I det nyligen antagna meddelandet "En digital agenda för Europa"³⁸ har kommissionen meddelat att den har för avsikt att föreslå åtgärder för snabbare och lättare tillgång till EU:s forskningsmedel inom IKT, och på så sätt göra dem mer attraktiva för små och medelstora företag och unga forskare.

En samordnad **översyn av befintliga program inom allmän och yrkesinriktad utbildning** kommer att genomföras för att man ska kunna utarbeta ett **integrerat tillvägagångssätt** under nästa finansieringsram (2014-2020) och stödja Unga på väg-strategin. Målet är att **stödja fler möjligheter till lärande och rörlighet** för alla ungdomar i Europa, och samtidigt **stödja moderniseringen av utbildningssystemen** samt **utvecklingen av ungdomssektorn**, i

³⁸ KOM(2010) 245.

synnerhet genom transnationella och internationella samarbetsprojekt och nätverk. Detta inbegriper inrättandet av utbildningspartnerskap, insatser för kapacitetsuppbyggnad, internationell dialog om politiken och främjandet av Europa som ett attraktivt mål för studier och forskning.

Kommissionen kommer att **inleda ett offentligt samråd** i september 2010, så att alla berörda parter ska kunna uttrycka sina åsikter om de framtida utbildningsprogrammen. Kommissionen kommer att lägga fram förslag under 2011.

Under nästa programperiod bör **ESF-stöd** ännu mer kopplas till de politiska prioriteringarna i de integrerade riktlinjerna samt EU:s och medlemsstaternas sysselsättnings- och utbildningsmål i Europa 2020.

Centrala nya insatser:

- Med tanke på frågans allt större vikt kommer kommissionen och medlemsstaterna att granska ESF-insatserna och **föreslå att man bättre upplyser om ESF och maximerar dess potential** att stödja ungdomar.
- **Medlemsstaterna bör se till att ESF snabbt stöder** ungdomar och förverkligandet av målen i Europa 2020. Kommissionen kommer att kartlägga bra lösningar för kostnadseffektiv användning av pengar för att främja möjligheter till ungdomssysselsättning och verka för att de tillämpas i större utsträckning i medlemsstaternas program.
- **Se över alla relevanta EU-program** som främjar rörlighet i utbildningssyfte och lärande, inbegripet via ett öppet samråd med intressenter, som ska inledas i september 2010, samt formulera förslag under 2011 för den nya finansieringsramen.
- **Undersöka genomförbarheten för inrättandet av möjligheter till studielån på EU-nivå**, i samarbete med EIB-gruppen och andra finansinstitut, för att förstärka studentrörlighet över gränserna och förbättra tillträdet till högre utbildning för unga människor, som ett komplement till medlemsstaternas system. Resultaten av genomförbarhetsstudien förväntas under 2011.

7. ÖVERVAKNING OCH RAPPORTERING

Kommissionen och medlemsstaterna bör samarbeta i uppföljningen av Unga på väg-initiativet inom ramen för uppföljningen av Europa 2020-strategin, de befintliga arrangemangen för den strategiska ramen för Europeiskt samarbete inom Utbildning ("Utbildning 2020"), den europeiska sysselsättningsstrategin och EU:s ungdomsstrategi³⁹. De nya **integrerade riktlinjerna**, särskilt riktlinjerna för sysselsättning, utgör ramen för samordnade politiska insatser, varav de flesta ligger under medlemsstaternas ansvar. Kommissionen kommer att stödja medlemsstaterna i utformningen och genomförandet av insatserna via **finansiering** och **den öppna samordningsmetoden**, bland annat via förstärkt **lärande av varandra** och **granskning utförd av kolleger** tillsammans med nationella regeringar, beslutsfattare på regional och lokal nivå och andra intressenter och yrkesutövare, samt via regelbunden övervakning av och samarbete inom ESF-programmen.

De insatser som aviseras i detta meddelande kommer att **ses över och uppdateras med tiden**, fram till år 2020.

³⁹ KOM (2009) 200.

8. INFORMATIONSKAMPANJ

Kommissionen kommer att lansera en **informationskampanj** under 2010 som stöd till Unga på väg-initiativet under kommande decennium. Kampanjen kommer att inbegripa en särskilt **insats för medvetandegörande om och mobilisering till förmån för ungdomssysselsättning** under 2011, som riktas till unga medborgare och intressenter på arbetsmarknaden i medlemsstaterna, för att fokusera nationella ansträngningar och EU:s ansträngningar på att bryta trenden i ungdomsarbetslösheten och uppmana unga människor att ta tillvara de möjligheter som bjuds. Kampanjen kommer att aktivt involvera nationella och regionala myndigheter, företag, särskilt små och medelstora företag, och andra viktiga intressenter.

9. SLUTSATSER

Det ledande initiativet i Europa 2020 Unga på väg sätter unga människor i centrum för EU:s agenda att skapa en ekonomi som bygger på kunskap, forskning och innovation, utbildning och färdigheter på hög nivå i linje med arbetsmarknadens behov, anpassbarhet och kreativitet, arbetsmarknader öppna för alla och aktiv medverkan i samhället. Alla dessa element utgör väsentliga beståndsdelar i Europas framtida välbefinnande. Medlemsstaterna, och där det är relevant även kandidatländerna, måste agera snabbt på såväl nationell och regional nivå, samt på EU-nivå, för att ta itu med de utmaningar som ungdomar står inför och som beskrivs i detta meddelande, och säkerställa att utbildningssystemen samt arbetsmarknadsstrukturerna är rustade för den ekonomiska återhämtningen och tiden därefter. Med hänsyn till den globala naturen i dessa utmaningar för EU, bör dialog, utbyte och samarbete främjas med EU:s yttre partner. Detta initiativ räknar med stöd från övriga EU-institutioner och aktiv medverkan av alla intressenter så att det blir framgångsrikt..